

NOVOFER ALAPÍTVÁNY A MŰSZAKI SZELLEMI ALKOTÉSÉRT

BESZÁMOLÓ

az Alapítvány 2022 évi tevékenységéről, a Gábor Dénes Szellemi Örökség Programról

GÁBOR DÉNES-DÍJ 2022

A társadalmi fejlődés csak magas szinten képzett alkotó emberek közreműködésével biztosítható, ezért társadalmi érdek a kutató, fejlesztő, feltaláló, oktató szakemberek kiemelkedő teljesítményének elismerése és sikereik példaként állítása. Ezt célozzák a különböző szakmai elismerések, amelyek sorában fontosak a civil kezdeményezéssel létrejött díjak. Ez évben immár 34. alkalommal kerül átadásra a NOVOFER Alapítvány által 1989-ben létrehozott GÁBOR DÉNES-díj, amely a civil szféra közismert műszaki alkotói elismerése ma Magyarországon és napjainkig 263-an részesültek ezen elismerésben.

A Gábor Dénestől származó „Találjuk fel a jövőt” jelmondat üzenete napjainkban különösen aktuálissá vált az élet minden területén (fenntartható fejlődés, nyersanyag-, energia- és hulladékgazdálkodás, foglalkoztatottság, stb.), azaz csak a tudatosan alakított jövő hozhat megoldást gondjainkra.

A NOVOFER Alapítvány célja a műszaki-szellemi alkotások, a mérnöki munka és a technológiai fejlesztés együttesén alapuló innovációban megszületett kiemelkedő teljesítmények elismerése. A Gábor Dénes - díj megalapítójának szándéka a meghatározó személyes alkotó hozzájárulás és eredmény előtti főhajtás mellett a magas szervezettségű innovációs folyamatok, a kreatív erőfeszítésekkel létrehozott új anyagi, gépi és emberi kooperációk és vívmányok iránti társadalmi érdeklődés, figyelem és elismerés serkentése volt. Mai világunk fennmaradása és fejlődése döntően az érzékeny és értéktudatos környezet, a közösségi reflexeink ösztönző hatásától függ. A Díjak Gábor Dénes hasonló szellemiségét mutatták fel, vitték sikerre az elmúlt három évtizedben. Az egyes természettudományokra épülő ágazatok (energetika, IT és távközlés, gépipar, közlekedés, mezőgazdaság/biotechnológia, orvosi technológia/műszergyártás, vegyészet/gyógyszeripar), illetve kapcsolódó képzési kereteik pedig rendre képviselve vannak ebben a mezőnyben.

Alapítványunk programjairól és tevékenységéről honlapunkon tájékozódhat: <http://www.gabordenes.hu>

A Gábor Dénes nevével fémjelzett díjak

Az 1989-ben alapított Gábor Dénes-díj alapvető célja a névadó életpályájával szimbolizált innovatív magatartás elismerése. A Díjra a nyilvánosan meghirdetett felhívás alapján terjeszthették fel a méltónak ítélt alkotókat az innovációban szakmai kompetenciával rendelkező szakemberek.

A több mint 800 potenciálisan érdekelt szervezet vagy szakember közvetlen megkeresése útján (nyomtatott felhívás postai terjesztése), valamint a hagyományos és az elektronikus média segítségével népszerűsített Gábor Dénes-díj felterjesztési felhívás alapján lehetett előterjesztést tenni olyan alkotókra, akik

- **kiemelkedő tudományos, kutatási-fejlesztési tevékenységet folytatnak,**
- **jelentős, a gyakorlatban az elmúlt öt évben bevezetett, konkrét tudományos és/vagy műszaki-szellemi alkotást hoztak létre,**
- **megvalósult tudományos, kutatási-fejlesztési, innovatív tevékenységükkel hozzájárultak a környezeti értékek megőrzéséhez,**
- **személyes alkotó közreműködésükkel megalapozták és fenntartották intézményük innovációs készségét és képességét.**

A Kuratórium az elmúlt öt évben folytatott, kiemelkedően eredményes innovatív teljesítmény elismeréseként **Gábor Dénes-díjat** adományozott a jelöltek közül kiválasztott, Magyarországon élő, magyar állampolgársággal rendelkező, vagy határainkon túl élő, magyar alkotóknak.

A díjjal egy 125 mm átmérőjű, a kitüntetett nevét, a kitüntetés évszámát, a tudós hologram képét tartalmazó bronz plakett jár, amelyet díszoklevél és nettó 500.000-1.000.000 Ft összegű pénzdíj egészített ki.

A határainkon túl élő magyar alkotók elismerésére javaslatot tehetnek a külhoni (Kárpát-medence és szórvány magyarság a világban) szakmai, valamint civil szervezetek is.

Az életmű díjjal Domokos Gábor és Várkonyi Péter feltalálók porcelánba öntött és a Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt. által gyártott dísztárgya, a **Gömböc** is jár.

„In Memoriam Gábor Dénes” elismerésben részesült díjazottunk, aki Kampfl József szobrász-művész Gábor Dénest mintázó bronz büsztjét vehette át.

A döntést a **NOVOFER Alapítvány** kuratóriuma hozta, melynek elnöke **Dr. Bendzsel Miklós**, gépészmérnök, mérnök-közgazdász, címzetes egyetemi tanár, és tagjai

Dr. Blaskó Gábor vegyészmérnök, a Servier Kutatóintézet tudományos tanácsadója, akadémikus;

Fülöp Zsolt fizikus, Ph.D, az MTA doktora. Az MTA Atommagkutató Intézet volt igazgatója, jelenleg tudományos tanácsadója, a nukleáris asztrofizika szakértője;

Karsai Béla MBA Master Economist, a Karsai Holding Zrt. elnök-vezérigazgatója;

Dr. Prószéky Gábor Széchenyi-díjas programtervező matematikus és nyelvész, az MTA doktora, a Nyelvtudományi Kutatóközpont főigazgatója;

Dr. Pap László, villamosmérnök, a műszaki tudományok doktora, az MTA rendes tagja, az MTA Felügyelőtestületének tagja.

A Kuratórium döntése alapján **Gábor Dénes Életmű Díjban** részesült

Dr. Roósz András kohómérnök, a Miskolci Egyetem professzor emeritusa

a hazai fémes anyagtudományi kutatás és fejlesztés területén elért számos kiemelkedő eredményéért, így a kristályosodási jelenségek elméleti és szimulációs vizsgálatait, ipari alkalmazásait (nagy méretű mágnesek öntése, univerzális sokzónás kristályosító berendezés – NASA), az űranyagkutatásban és a mágneses térrel kevert olvadék kristályosítása során elért eredményeiért, iskolateremtő kutatásirányító és egyetemi munkásságáért.

A Kuratórium döntése alapján **KÜLHONI Gábor Dénes-díjban** részesült:

Dr. Tigyi Gábor kutatóorvos, a Tennessee Élettani Hariett Van Vleet Alapítvány Professzora,

azon kutatásaiért, amelyek szabadalmazott, úttörő eredményeket hoztak, jelesül a lizofoszfátsav (LPA) mint biológiailag aktív mediátor azonosításáért, az autotaxin enzim (ATX) kutatásában végzett eredményes munkájáért, amelyben megalapozta, majd bizonyította annak szerepét a tumor rezisztenciában, valamint a nagy dózisu ionizáló sugárterhelés egészségkárosító hatásának kivédésére, a sugárbetegség életmentő kezelésére alkalmas gyógyszer kidolgozásáért.

A Kuratórium döntése alapján **Gábor Dénes-díjban** részesült öt hazai alkotó:

Bertényi Balázs villamosmérnök, a Nokia Solutions and Network Kft. 6G kutatási programjának globális szabványosítási törekvéseinek vezetője,

az ötödik generációs mobilhálózati technológiák kutatása és szabványosítása terén hosszú időn keresztül végzett és elismert nemzetközi szervezetvezetői tevékenységéért, az e területen feltalálói közösség tagjaként kidolgozott és szabadalmazott műszaki eljárások gyakorlati bevezetéséért, a globális távközlési ökoszisztéma megteremtésének folyamatában Magyarország szakmai elismertségének megalapozásában szerzett érdemeiért.

Dr. Kovács Levente villamosmérnök, az Óbudai Egyetem egyetemi tanára,

az irányításméleti módszereknek a gyógyításban való rendszerszintű bevezetéséért, annak sikeres gyakorlati megvalósításáért a cukorbetegségek kezelésében, valamint a tumorterápiák alkalmazásában, a kiberorvosi rendszerek elterjesztéséért dolgozó nemzetközi mérnöki szervezet létrehozásának eredményes kezdeményezéséért, továbbá rektori tevékenyége keretében az Óbudai Egyetem kutatási tevékenységének kiemelkedő fejlesztéséért, a duális képzésnek az ipari igények szerinti modellje kidolgozásáért.

Dr. Pauk János agrármérnök, az MTA doktora, egyetemi magántanár, a szegedi Gabonakutató Kft. munkatársa, a magyar búzanevelésben elért kimagasló tudományos (in vitro androgenézis) és gazdasági jelentőségű, államilag elismert több mint húsz új búzafajta innovatív neveléséért. A biotechnológiai módszerek és a klasszikus nevelési eljárások sikeres - esetenként világszerte - ötvöztetéséért búzában, rizsben, tritikáléban, tönkölybúzában és fűszerpaprikában, továbbá iskolateremtő agrár-felsőoktatási munkásságáért.

Dr. Szigeti Krisztián fizikus, biofizikus, Semmelweis Egyetem tudományos főmunkatársa és a Kinepict Health Kft. társalapítója és ügyvezető igazgatója, a világszerte használt intervenciós, röntgen alapú képalkotó rendszerek paradigmaváltó, kinetikus elvű megújításáért, amely a képminőség jelentős javításával csökkenti az alkalmazott sugárzás és kontrasztanyagok mennyiségét, továbbá a világon elsőként megalkotott, az extracelluláris vezikulák kvantitatív képalkotását és nyomkövetését lehetővé tevő módszertan kidolgozásáért.

Dr. Toldy Andrea vegyész mérnök, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem egyetemi tanára,

a polimerek és kompozitjainak technológiai célú alkalmazása, gyakorlati megvalósítása terén folytatott sokirányú és eredményes kutatómunkájáért, megújuló forrásból származó epoxigyanta kompozitok előállításáért és epoxigyanták környezetbarát égésgátlásáért, a multifunkcionális bevonattal érték növelt polimer rendszerek egy lépéses előállítása terén végzett kutatásaiért, valamint a polimerek éghetőségi paramétereinek előrejelzésére alkalmas mesterséges neurális hálón alapuló algoritmus létrehozásáért.

Gábor Dénes Tudományos Diákköri ösztöndíjban részesül

Kozák Áron gépészmérnök hallgató

a „Buborékdinamika a hidrogéngyártásban: energetikai hatékonyság numerikus optimalizációja” tárgyú dolgozatáért

Témavezetők: Dr. Hegedűs Ferenc, egyetemi docens, BME Hidrodinamikai Rendszerek Tanszék, Kalmár Csanád, doktorandusz, BME Hidrodinamikai Rendszerek Tanszék

Sóki András villamosmérnök hallgató

„Kvantum csatorna integrálása meglévő optikai hálózatokba” tárgyú dolgozatáért

Témavezető: Dr. Gerhátné Udvary Eszter, egyetemi docens, BME Hálózati Rendszerek és Szolgáltatások Tanszék

GÁBOR DÉNES DÍJÁTADÓ ÜNNEPSÉG 2022

December 19-én, az Magyar Tudományos Akadémia Dísztermében tartott ünnepségen az Dr. Kövér László Országgyűlés elnöke, Dr. Freund Tamás az MTA elnöke, Csák János kulturális és innovációs miniszter, Varga Mihály pénzügyminiszter, az Farkas Sándor az Agrárminisztérium miniszterhelyettese és Dr. Czigány Tibor a BME rektora közreműködésével átadott, **Gábor Dénes** nevével fémjelzett-díjakat, a szakmai és tudományos szervezetek felső szintű vezetőinek valamint a sajtó, rádió és televízió képviselőinek és a meghívott vendégek jelenlétében vehették át a kiválasztott szakemberek.

A Himnusszal kezdődő ünnepséget megelőzően a résztvevők megtekinthették a Gábor Dénes interjú filmet és Dénes Gábor filmrendező magyar tudósokról készült portréit.

Az ünnepséget Dr. Kövér László úr, az Országgyűlés elnökének köszöntője nyitotta, utána a Dr. Freund Tamás elnök úr védnöki gondolatait ismerhették meg a résztvevők. Ezután következett Csák János miniszter úr köszöntője és Jamrik Péter beszéde az Alapítványról, a díjról, az eltelt 34 évről, majd Dr. Bendzsel Miklós kuratóriumi elnök úr köszöntője hangzott el.

Az ünnepi rendezvényt a közösen elénekelt Szózat zárta.

Az ünnepségen készült fényképek és videó anyag honlapunkon elérhető: <https://www.gabordenes.hu/gabor-denes-dij-2022/>

GÁBOR DÉNES SZÁMÍTÁSTECHNIKAI EMLÉKVERSENY

A versenyt első alkalommal az 1997/1998-as tanévben hirdettük meg általános és középiskolai tanulók számára. Az akkori szervezők később továbbadták a stafétát, és az újonnan belépő kollégák a saját ízlésük és kor követelményeinek megfelelően alakították át a feladatokat. Ezért lehet, hogy a verseny ennyi év után is kedvelt és népszerű mind az informatika tanárok, mind az érdeklődő diákok körében.

A 2021/2022. tanév feladatai az E-sportot járták körül.

Az e-sport közösség Magyarországon is folyamatosan bővül, a versenyek egyre népszerűbbek, különösen a fiatalabb korosztály körében. Innen jött az ötlet, hogy a felsős ill. középiskolás korosztálynak szóló versenyfeladatok kapcsolódjanak egy őket érdeklő témához.

A három forduló során először egy prezentációt kellett készíteni az e-sport történetéről saját narrációval. A következő fordulóra egy videóval lehetett nevezni, mely a csapat kedvenc e-sportjának adja meg a célját, tartalmát, ragadja meg a hangulatát. Végül egy adott verseny lebonyolítására alkalmas weblapot kellett elkészíteni, melyen lehetőség van nevezni, az eredményeket megjeleníteni stb.

Az idei tanévben is számtalan egészen kreatív pályaművet volt lehetőségünk elbírálni. A legjobbak mellett korosztályonként díjaztuk a fordulógyőzteseket is. Összesen 55 díjat osztottunk ki, melyek anyagi háttérét elsősorban a NOVOFER Alapítvány biztosította.

GÁBOR DÉNES DIPLOMAMUNKA PÁLYÁZAT

A Miskolci Egyetem és a NOVOFER Alapítvány 2001 óta a műszaki informatikai témakörben, illetve az ehhez kapcsolódó határterületeken a végzős hallgatók részére minden évben meghirdeti a Gábor Dénes Diplomamunka pályázatot. A sikerrel szereplő fiatalok az egyetemi diplomakiosztó ünnepségen vehették át az elismerő oklevelet és a díjat.

Bolyki Balázs

Diplomamunka címe: Szőlő alaktani jellemzőinek felismerése mesterséges intelligencia segítségével

Tugyi Levente

Diplomamunka címe: Szubszonikus és szonikus gáz kibocsátás és terjedés CFD modellezése ipari környezetben

GÁBOR DÉNES KÖZÉPISKOLAI ÖSZTÖNDÍJ PROGRAM 2022 „LÁSS! NE CSAK NÉZZ!”

Gábor Dénes mintegy fél évszázada, a Római Klub alapítóinak sorában mind nagyobb szenvedéllyel vizsgálta a technológia és az innovációk társadalmi környezetét és hatásait. Eredményeit önálló könyvekben is közreadta: a Tudományos, műszaki és társadalmi innovációk, illetve Az érett társadalom lebilincselő gondolatmenetei alapján éppen a mai horizontunkról fogalmaz meg sok - helytállóan bizonyult - előrejelzést. Nem véletlen, hogy műszaki téziseinek katalógusát az Anyag és az Energia világának vízióival kezdi, s a technika autonóm fejlődésének önálló fejezetet szentelt. Kiemelkedő mérnök-fizikusi talentuma széles műveltséggel és felelős társadalmi gondolkodással párosult.

A Római Klub tevékenysége az elmúlt évtizedekben rendkívül nagy hatást gyakorolt a tudományos életre és a gazdaságpolitikai vélekedésekre, és megteremtette a globális dimenziókban való gondolkodás tudományos alapjait. Jelentéseik hasznos kalauzként szolgáltak úgy a tervezés, mint a veszélyek és esélyek racionális és humánus kezelése terén.

A NOVOFER Alapítvány, a reál tárgyak magas szintű elsajátításának ösztönzése érdekében „LÁSS! NE CSAK NÉZZ!” címmel hirdette meg a Gábor Dénes Ösztöndíj pályázatát a hazai és a határainkon túl élő, magyarul tudó középiskolások körében. Örömkre szolgált, hogy az Eötvös Loránd Fizikai Társulat, a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács, az Országos Tudományos Diákköri Tanács és a Rákóczi Szövetség is segítette a pályázat népszerűsítését. A felhívás megjelent a világhálón is.

A villamosmérnöki diplomát szerzett Gábor Dénest többek között a plazmajelenségek elmélete foglalkoztatta és egy plazmalámpát is szabadalmaztatott. 1933-34 között a TUNGSRAM kutatójaként dolgozott, majd érdeklődése végleg az elektronoptika felé fordult. 1947-ben alkotta meg a holográfiát, melyben elért eredményeiért 1971-ben fizikai Nobel-díjjal jutalmazták.

A XXI. század egyik - minden nemzetet érintő - súlyos problémája a fejlődés következményeivel is számoló fenntarthatóság, a föld erőforrásainak, a természetnek, az ember környezetének a későbbi generációk számára is rendelkezésre álló megőrzése. A műszaki- és élettudományi kutatások, fejlesztések nemcsak a lehetséges válaszok megszületésének, hanem az ezt megelőző kérdésfeltevések és feladatmeghatározások számára is újabb- és újabb lehetőségeket (nagyon leegyszerűsítve: szenzorokat) biztosítanak.

Leleményes, bátor és jól alátámasztott látomásokat és ajánlásokat vártunk a diákoktól, hiszen Gábor Dénes elhíresült mondása szerint:

„A jövőt nem lehet megjósolni, de a jövőnket fel lehet találni.”

A pályázati munkák kidolgozására váró kérdések a következők voltak:

- Milyen szenzorokkal, mit és hol kellene mérni (feldolgozni, tárolni), hogy később megoldásokat kaphassunk életminőségünk javítására, a Föld erőforrásaival történő hatékony gazdálkodásra és környezetünk, életterünk megőrzésére?
- Milyen megoldást javasol az energiaigény mérhető- és érzékelhető csökkentésére a háztartásokban, a közlekedésben és az ipari termelés területén?
- Milyen módon lehetne rávenni a fogyasztókat, hogy csak akkor használjanak villamosenergiát, amikor kellő mértékű a megújuló forrásból származó termelésük?

Felhívásunkra 29 iskolából 44 érvényes pályamunka érkezett. A kizárólag jelíggel azonosított pályázatokat két fordulóban, egységes szempontok alapján, pontozással értékelték 19 elbíráló. Az elbírálásra Gábor Dénes-díjas szakemberek, középiskolai tanárok és a kuratórium tagjai vállalkoztak. A pályázók és az elbírálók közötti összeférhetetlenséget kizáró módon csoportokba sorolt pályázatok végső sorrendjét az elbírálók által adott pontok átlaga határozta meg.

A kuratórium a 2022-es évben egyöntetű döntés alapján az alábbi ösztöndíjakat ítélte oda: 3 nyertes pályázó 150.000,-Ft ösztöndíjat, 2 nyertes pályázó 100.000,-Ft ösztöndíjat és 13 pályázó könyvjutalmat vehetett át.

150 e Ft-os ösztöndíjban részesült:

Aradi Hanna Adelina, az Egri Dobó István Gimnázium tanulója, felkészítő tanára Prokainé Hajnal Zsuzsanna,

Fülöp Levente, Budapesti Német Iskola – Thomas Mann Gimnázium tanulója, felkészítő tanára Hömöstrei Mihály,

Torma Viola, a Budapesti Toldy Ferenc Gimnázium tanulója, felkészítő tanára Szarkowicz Judit,

100 e Ft-os ösztöndíjban részesült:

Borbély Zalán Zoltán, a Debreceni Fazekas Mihály Gimnázium tanulója, felkészítő tanára Adorján László,

Kékes-Szabó Boglárka, a Szegedi SZC Vasvári Pál Gazdasági és Informatikai Technikum, felkészítő tanára Janó Éva.

A középiskolai ösztöndíjasok megkapják az OTDT által adományozott „Tehetségútlevelet” is.

Gábor Dénes: Találjuk fel a jövőt! című könyvét ítélte oda a bíráló bizottság a következő pályázóknak:

Bartók Dénes Gergely, a Budapesti Német Iskola – Thomas Mann Gimnázium tanulója, felkészítő tanára Hömöstrei Mihály, **Borbély Petra Viktória**, a Debreceni Fazekas Mihály Gimnázium tanulója, felkészítő tanára Türk Zsuzsanna, **Császár Ferenc**, a Türr István Gimnázium tanulója, felkészítő tanára Szilos Attila, **Dervaderics Zita**, a Szegedi Deák Ferenc Gimnázium tanulója, felkészítő tanára Bánóczki Gabriella, **Farkas Edit**, a Szegedi SZC Vasvári Pál Gazdasági és Informatikai Technikum tanulója, felkészítő tanára Janó Éva, **Gergely Csongor**, a Budapest, II. Kerületi II Rákóczi Ferenc Gimnázium tanulója, felkészítő tanára Bíróné Rákóczi Márta, **Koronczai Melissza Violetta**, a Kisfaludy Sándor Gimnázium tanulója, felkészítő tanára Káliné Szabó Hajnalka, **Losonczy Árpád**, a Győri SZC Baksa Kálmán Két Tanítási Nyelvű Gimnázium tanulója, felkészítő tanára Kurcsics Rafaella Anna, **Németh Kristóf Dániel**, a Németh László Gimnázium tanulója, felkészítő tanára Simon Tibor,

Olajos Remig Szilárd, a Kratochvil Károly Honvéd Középiskola és Kollégium tanulója, felkészítő tanára Kállainé Varga Mária, **Szabadszállási Barnabás**, Xántus János Két Tanítási Nyelvű Gimnázium tanulója, felkészítő tanára Kovács Dóra, **Szokalopoulos Timon**, a Bornemissza Péter Gimnázium tanulója, felkészítő tanára Eggendorferné Bagyarik Cecília. **Varga Bence**, a ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium tanulója, felkészítő tanára Dobre Norbert.

Dr. Bendzsel Miklós köszönetet mondott a felkészítő tanároknak áldozatos munkájáért.

Adorján László, Debreceni Fazekas Mihály Gimnázium, Bánóczki Gabriella, Szegedi Deák Ferenc Gimnázium, Bíróné Rákóczi Márta, Budapest, II. Kerületi II Rákóczi Ferenc Gimnázium, Dobre Norbert, ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium, Eggendorferné Bagyarik Cecília, Bornemissza Péter Gimnázium, Hömöstrei Mihály, Budapesti Német Iskola – Thomas Mann Gimnázium, Janó Éva, Szegedi SZC Vasvári Pál Gazdasági és Informatikai Technikum, Káliné Szabó Hajnalka, Kisfaludy Sándor Gimnázium, Kállainé Varga Mária, Kratochvil Károly Honvéd Középiskola és Kollégium, Kovács Dóra, Xántus János Két Tanítási Nyelvű Gimnázium, Kurcsics Rafaella Anna, Győri SZC Baksa Kálmán Két Tanítási Nyelvű Gimnázium, Prokainé Hajnal Zsuzsanna, Egri Dobó István Gimnázium, Simon Tibor, Németh László Gimnázium, Szarkowicz Judit, Toldy Ferenc Gimnázium, Szilos Attila, Türr István Gimnázium, Türk Zsuzsanna, Debreceni Fazekas Mihály Gimnázium.

A Rákóczi Szövetség különdíját két diák, Losonczy Árpád, Győri SZC Baksa Kálmán Két Tanítási Nyelvű Gimnázium tanulója és Németh Kristóf Dániel, a hódmezővásárhelyi Németh László Gimnázium tanulója vehette, ami egy hetes táborozás volt a Rákóczi Szövetség Sátoraljaújhegyi táborában. A különdíjat **Martényi Árpád**, a Rákóczi Szövetség tanácsadótestületi tagja adta át.

A középiskolai ösztöndíjakat és az OTDT *Tehetség útlevelét* 2022 június 2-án, az MTA Felolvasó termében tartott ünnepség során vehették át a diákok. A Tehetség útlevelet **Prof. Szendrő Péter**, az Országos Tudományos Diákköri Tanács örökös elnöke adta át.

Minden díjazottunk egy családi tiszteletjegyet kapott a **Millenáris Álmodói 20** kiállítására, melyet a kiállítás szervezői ajánlottak fel.

A díjak átadásában közreműködött **Dr. Erdei Anna**, az MTA főtítkárhelyettese, az MTA Közoktatási Elnöki Bizottságának elnöke, **Dr. Csépe Valéra**, a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság elnöke és Dr. Bendzsel Miklós, a NOVOFER Alapítvány kuratóriumának elnöke.

Az ünnepélyes díjátadás képei és video felvétele megtekinthetők a www.gabordenes.hu főoldalán és a <https://www.gabordenes.hu/kepbeszamolok/> oldalon.

Külön szeretnénk megköszönni az elbírálást segítő, szakemberek munkáját:

Árokszállási Laura, Bálint Nóra, Bertalan Zsolt, Borbélyné Bacsó Viktória, Illyi János, Király Anikó, Ladányi Andrea, Lengyel Zoltán Tamás, Magyar Tünde, Nagy Szilvia, Pápics József, Prof. Dr. Tóth László, Varga Dóra, Várhidiné Kemenesi Rita,

GÁBOR DÉNES-DÍJASOK KLUBJA

A Gábor Dénes-díjasok Klubja idén ünnepli alapítása 25. évfordulóját. Magát a díjat 33 éve ítélik oda a műszaki-szellemi alkotások elismerésére, az innováció folyamatában tevékenyen alkotó kutatók, feltalálók, egyetemi oktatók, menedzserek, orvosok, társadalomtudósok stb. szakmai és erkölcsi megbecsülése és méltatása okán.

A klub egy olyan heterogén társaság, amely a – Gábor Dénes-díjjal kitüntetett – magyar tudományos és műszaki élet kiemelkedő szereplőit és a legkülönbözőbb szakterületeket képviselőit foglalja magába. A klub célja, hogy a tudós emlékének ápolásán, hagyatékának gondozásán túl aktív, a mai társadalomra hatást gyakorló formában tartsák életben Gábor Dénes szellemiségét. A klub számára jelentős elv, hogy a felhalmozott értéket, tudást, szellemi tőkét tovább adják, és követendő példának állítsák a jövő nemzedékének, illetve tapasztalataikkal és anyagi eszközeikkel segítsék a fiatalokat.

A klub elnöke Darvas Ferenc vegyész-mérnök, az elnökhelyettes Illyi János gépészmérnök. Az Intéző Bizottság tagjai: Dömölki Bálint informatikus, Friedler Ferenc matematikus, Haidegger Tamás villamosmérnök, Sarkadi Balázs orvos-biológus és Zárda Sarolta közgazdász. A klubtitkár Ács Tünde Fatima kulturális antropológus.

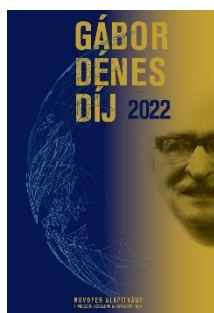
A negyedévente megrendezésre kerülő – immáron hagyománnyá vált – „klubestek” több éves múltra tekintenek vissza, melyeknek célja egyfelől, hogy beszámoljon, naprakész információval szolgáljon tagjainak, vendégeinek a különböző tudományterületek legújabb kutatási eredményeiről, vagy bemutasson egy új technológiát, eljárást. Másfelől olyan társadalmi-, gazdasági-, műszaki kérdéseket vetnek fel és tárgyalnak meg, melyek felkeltik a tagok érdeklődését, vitaalapot teremtenek egy probléma megoldására. (www.gabordenesklub.hu)

A klub vezetősége február 23-án online klubnapot rendezett a „klímaváltozás” tárgykörében, ahol a klubtagok három gondolatébresztő előadást hallhattak az éghajlatváltozás jelentőségéről, következményeiről, valamint annak csökkentéséről. Dr. Ürge-Vorsatz Diana, a CEU professzora, elismert klímakutató és fizikus, a Nobel Békédíjjal kitüntetett IPCC egyik alelnöke előadásában az IPCC Földünk jelenlegi állapotát értékelő jelentését mutatta be, mely aggodásra, de reményre is bőven ad okot. Az elmúlt évek növekvő számú szélsőséges időjárási jelenségei egyértelműen utalnak arra, hogy visszafordíthatatlan változások mennek végbe földünkön, de ez nem jelenti azt, hogy tehetetlenek lennénk. A globális felmelegedés és üveghatású gázok veszélyeit Dr. Bartholy Judit az ELTE professzora, meteorológus, a Földtudományi Doktori Iskola vezetője is részletezte. A DBH Investment igazgatósági tagja, Dr. Ürge László, Gábor Dénes-díja vegyész, a Pannon Egyetem Címzetes Egyetemi tanára a gazdasági rendszerek működését elemezve mutatta be a leküzdendő akadályokat. Elmondta, hogy az emberi fogyasztás és azt támogató gazdasági tevékenység olyan mértékben használja a föld véges erőforrásait, hogy ha így haladunk tovább, 2050-re 3 földre lesz szükség a gazdaság fenntartásáért. A prezentáció végső konklúzióként azt lehet levonni, hogy a legfontosabb tényező a fenntartható fogyasztás, és másodsorban fenntartható fejlődés.

A klubot októberben a Budapesti Műszaki Egyetem rektora Dr. Czigány Tibor látta vendégül, ahol „A COVID19 járvány és utóhatásainak tapasztalatai” címmel fórum tartottak a járvány jelen és várható helyzetéről, a kezelésre alkalmas gyógyszerek fejlesztéséről és a poszt-COVID betegség hatásairól. A beszélgetést Dr. Sarkadi Balázs, professzor emeritusz vezette. Beszélgetőtársai; Dr. Duda Ernő professzor emeritusz, a SZTE Orvosbiológiai Intézetből és Dr. Keserű György professzor, a TTK Szerveskémiai Intézet - Gyógyszerkémiai Kutatócsoport vezetője.

A klub által támogatott Komplex Instrukciós Program az Óbudai Egyetemen tartotta IX. nemzetközi konferenciáját, ahol Dr. Darvas Ferenc klubelnök felszólalásában elmondta, hogy a Gábor Dénes-díjazottak Klubjának tagsága elhivatott arra, hogy társadalmilag értékes célokat valósítson meg, olyan eredményeket produkáljon – ha nem is közvetlenül –, de közép és hosszútávon nagy jelentősége lehet a társadalom részére. Az elmúlt 13 évben ennek a szellemében igyekezett többféle módon támogatni a KIP-et és a jövőben is szándékai között szerepel. (www.komplexinstrukcio.hu) (A Klubról és előadásairól bővebben: <http://gabordenesklub.hu>)

AZ ALAPÍTVÁNY ÉVES KIADVÁNYA

A Gábor Dénes-díjjal kitüntetettek életútját, innovációs eredményeit és a középiskolai ösztöndíjjal kapcsolatos gondolatokat, valamint a Gábor Dénes-díjasok Klubjának tevékenységét is ismerteti alapítványi kiadványunk.

Az alkotó megismerés szolgálatában álló elismerésekről **Dr. Nagy István, Dr. Keserű György, Dr. Maurovich Horváth Pál, Jamrik Péter és Dr. Bendzsel Miklós** fejtette ki gondolatait.

Emlékezünk Dr. Gyulai József-re, Alapítványunk korábbi kuratóriumi elnökére.

Az alapítvány éves kiadványából 150 példányt biztosítunk a felsőoktatási, intézményi, városi és ODR könyvtárak részére. Kiadványunk online is olvasható honlapunkon: <https://www.gabordenes.hu/gabor-denes-dij-2022/>

A KÖZHASZNÚ CÉLJAINKAT TÁMOGATÓ SZERVEZETEK

Szakmai együttműködő partnerek: BME Tehetségsegítő Tanács, Eötvös Loránd Fizikai Társulat, Gál József holográfus, Kasza Magdolna grafikus, KELLO Könyvtárellátó Kft., Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, NOVUM TV, Országos Tudományos Diákköri Tanács, Rákóczi Szövetség.

A program támogatói:

B+N Referencia Zrt. - Támogatási összeg: 1.000.000,-Ft Támogatás felhasználása: Gábor Dénes ösztöndíj költségeihez való hozzájárulás.

BHE Bonn Hungary Elektronikai Kft. - Támogatási összeg: 100.000,-Ft Támogatás felhasználása: Gábor Dénes díjjal járó pénzjutalom költségeihez való hozzájárulás.

Cloud Network Technology - Támogatási összeg: 2.000.000,-Ft Támogatás felhasználása: Gábor Dénes-díjjal járó plakett, díjátadó állófogadás, Gábor Dénes ösztöndíj sajtó kommunikációja és az Alapítvány éves kiadványának költségeihez való hozzájárulás.

Dr. Darvas Ferenc -Támogatási összeg: 2.000.000,-Ft Támogatás felhasználása: Gábor Dénes ösztöndíjak összegének, rekvizitumainak, díjátadó ünnepség megvalósításának, Gábor Dénes-díjátadó terembérletének, moderátor, sajtó kommunikáció, fotóriport és videó anyag készítésének és az Alapítvány éves kiadvány költségeihez való hozzájárulás.

Digitális Jólét Nonprofit Kft. - Támogatási összeg: 500.000,-Ft Támogatás felhasználása: Gábor Dénes díjátadó vendéglátásának költségeihez való hozzájárulás.

Jamrik Péter - Támogatási összeg: 1.000.000,-Ft Támogatás felhasználása: Gábor Dénes rekvizitumainak, az Alapítvány éves kiadványának költségeihez való hozzájárulás.

Karsai Holding Zrt. - Támogatási összeg: 2.000.000,-Ft Támogatás felhasználása: Gábor Dénes díjjal járó pénzjutalom költségeihez való hozzájárulás.

MKB Bank Nyrt. - Támogatási összeg: 2.000.000,-Ft Támogatás felhasználása: Gábor Dénes díjjal járó pénzjutalom költségeihez való hozzájárulás.

MVM Paksi Atomerőmű Zrt. - Támogatási összeg: 1.000.000,-Ft Támogatás felhasználása: Gábor Dénes díjjal járó pénzjutalom költségeihez való hozzájárulás.

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság - Támogatási összeg: 500.000,-Ft Támogatás felhasználása: Gábor Dénes díjjal járó pénzjutalom költségeihez való hozzájárulás.

NOVOFER Távközlési Innovációs Zrt. - Támogatási összeg: 1.000.000,-Ft Támogatás felhasználása: Gábor Dénes díjátadó ünnepség vendéglátásának költségeihez való hozzájárulás.

Raiffeisen Bank Zrt. - Támogatási összeg: 3.000.000,-Ft Támogatás felhasználása: Gábor Dénes díjjal járó pénzjutalom költségeihez való hozzájárulás.

Servier Kutatóintézet Zrt. - Támogatási összeg: 1.000.000,-Ft Támogatás felhasználása: Gábor Dénes díjjal járó pénzjutalom költségeihez való hozzájárulás.

UniCredit Bank Hungary Zrt. - Támogatási összeg: 500.000,-Ft Támogatás felhasználása: Gábor Dénes ösztöndíjak és az Alapítvány éves kiadványának költségeihez való hozzájárulás.

VEOLIA Energia Magyarország Zrt. - Támogatási összeg: 1.000.000,-Ft Támogatás felhasználása: Gábor Dénes díjjal járó pénzjutalom, GD BME TDK ösztöndíj és Ecsedi Boglárka ösztöndíjának költségeihez való hozzájárulás.

Magánszemélyek 1% adó Támogatási összeg: 31.706-Ft Támogatás felhasználása: Gábor Dénes rekvizitumainak költségeihez való hozzájárulás.

Dr. Bendzsel Miklós
a kuratórium elnöke